

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beckerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

Hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitsz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Beckerek, Zápolya-utca 1.
Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árk:

Egy napra ----- 12 ft.

Félévre ----- 30 "

Negyedévre ----- 60 "

Egy hónap ----- 120 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével

Nagy-Beckerek, 1896.

XXV. évfolyam, 253. szám.

Kedd, november 3.

Tömörüljünk.

Nagy-Beckerek, november 3

Kétezer évvel ezelőtt római bölcsök e rövid három szóba foglalták össze a praetorok és consulok és minden a res publica terén működő tisztviselő számára azt az egyedül helyes irányelvet, mely nélkül nemcsak a köztisztviselők, de bár mely más halandó sem képes boldogulni.

„Előbb fontold meg s aztán cselekedjél.”

Amily egyszerű formulának látszik is ienni ez a régi figyelmeztetés, mégis sokat, igen sokat ölel fel, és magyarázata sem oly csekélyből álló, miként azt első pillanatra képzeljük.

A cselekvést megelőző tervezés oly fontos tényezőt képez az emberi törekvések elintézésében, hogy csak természetesen találjuk, ha hírneves államférfiak közt akarhánnyról azt olvassuk, hogy elhatározásuk előtt rendszeren egyet aludni szoktak és csak azután csinálták meg végleges tervüket. Lassan terveztek, de gyorsan cselekedtek. A gondolat és a cselekvés mint ikertestvérek kell, hogy így osszák fel egymás között munkájukat.

Nincs a társadalmi életnek legkisebb nyilvánulása, mely őket nélkülözhetné. De legkiválóbban ott szerepelnek, hol nagy akció jó kérdésbe.

Az emberiség ismert történetét évezredekkel megelőzőleg már ott voltak ők a haladás bölcsőjénél, az első munkára vállalkozó akarat s az elemiek hatalma közötti nyers mérkőzésnél. Később, midőn a tapasztalás az akaratnak érvényesítését rendszerezte, már izmosabb alakot öltöttek és aeonok multával, az emberi agy leleményességével párhuzamosan, mindinkább szervezettebb tökélyre jutottak, elanyyira, hogy visszapillantva őseink tetteire, ezekben nem egy helyen leljük és bámuljuk a tervszerű munkásság óriási mérvét.

Csak a pyramisokra és a bennük elhelyezett bálványokra utalunk, mint hatalmas terveknek ugyanoly hatalmas munka árán való megvalósulását.

És ha gyors egymásutánban vizsgáljuk a különböző korszakok alkotásait, le egészen a jelenkorig lehetetlen, még az öndicsőítés vádjára való tekintettel is, meg nem hajolnunk azon nagyszabású és igazi világcsodákat képező művek előtt, melyeket a „Cogita et fac” hatványozott arányai mellett éppen ez a jelenkor, a mi korunk, a mi századunk létesített.

Ma általánosan elfogadott axioma, hogy a nagyobb és behatóbb tervezés után nagyobb és jelesebb erők szükségeltetnek.

Szétforgácsolt erők ma már számottevő munkára nem vállalkozhatnak, mert nem nyújthatnak kellő kezességet a megfelelő siker iránt.

Hogy modern életünk imponáló arányai közt csak a társulási szellem és száznaknak és ezeknek szövetekezése egy cél érdekében vezethet a programmszerű akció magaslatára, azt lépten-nyomon észlelhetjük.

Vegyük szemügyre a kereskedelmet, az ipart, a tudományokat és művészeteket, a népek és nemzetek egymás közti viszonyait, vagy az egyes államok belső szervezetében nyilvánuló közintézményeket, a világforgalmat és az ország szűkebb határai közt létesült mozgalmat, — mind azt hirdetik, hogy csak az egyesült erőben vannak meg az eredményt biztosító feltételek.

A közegészségügy, a jótékonyosság és a humán intézetek egész sorozata csak akkor látszanak prosperálni, ha minél több és minél kitünőbb a közreműködő, a tettekre való munkás és ha minél nagyobbak és tökéletesebbek a szükségelt anyagi eszközök.

Ha mi manapság az emberi nyomor enyhítését tűzzük ki célunk és e nagy kérdést eredménnyel akarjuk megoldani, ezer és százezer jóakaró támogatóra, sok „Emberbarát”-ra kell számíthatnunk. Nem a problema bonyolult voltától, hanem a munkaerő nagyságától és különösen a szervező szellem helyes vagy nem helyes irányu haladásától függ, hogy célit érünk-e vagy sem.

A „Cogita et fac” különösen a jótékonyosság gyakorlásában bir döntő erővel. Mert a hevenyészett munka lehet nagysőt kimerítő; az akarat lehet jó és odaadó, de ha a szervezés meg nem előzte a cselekvést, megszületik az a bizonyos egérke a melyért a hegyóriások voltak kénytelenek vajudni.

Az eszme, a program képezik az akció lelkét, az ezeket követő cselekvés pedig annak testét.

Hogy az eszme, a program és a kivitel közötti egészséges összhang létrejőjön, a tervezők első teendője, előbb mérlegelni, vajjon minő határokat szabhatnak a célba vett cselekvésnek és melyek azok a tényezők, amelyekre számíthatnak?

Hezánkban különös fontossággal bir ez a dolog. Egyfelől azért, mert a magyar embernek jó ugyan a szive, de nem nagy az ereje; másfelől pedig, mert mindössze sem sokan vagyunk a nagyszabású alkotások megteremtésére.

Ebben a mi kis társadalmunkban annyi nemes eszme, annyi szép terv szunynyad; de vajmi kevés az, amire, mint nagy alkotásra önértzetesen rámutathatunk. Több szívósság, több következetesség kell; akkor mi is el fogunk jutni oda, hova a Nyugat nagy nemzetei már jó ideje hogy eljutottak.

Lelkünk mélyéből kívánjuk, hogy a békés fejlődés útján mielőbb megtehessek mindazt, ami kötelességeinken tul az em-

A „TORONTÁL” tárczája.

Nóta-harcz.

Közvetlen a cigány mellett tel pedett le Bodorné udvarával, a melyben a kadét egész új alak volt, a többi pedig a rendes kompánia.

A másik asztalnál egy magányos alak ült. Bánatos, érdekes arcú fiatal ember, akire nagyon gyakran pillantott át a szép asszony. A fiatal ember csak nézte, nézte avval a keserű mosolylyal az ajka szélén, de nem látszott észrevenni az asszony ingerkedését, a ki mindegyre jobb kedvre hangolódott és magához intette a cigányprimást.

Nemsokára azután felhangzott az asszony nótája.

Lassan sirok, ne halija más,
Fáj nekem a vigasztalás.

Hosszan, keseregve zokogott a hegedű, a cigány beleöntötte egész lelkét, a szép asszony pedig könyökére támaszkodva nézett át a másik asztalhoz.

A huszár valami jóízűt mondhatott, mert hangos kacagás hangzott fel az asztal mellől, csak az asszony maradt szótlan; talán nem is hallotta.

A fiatal emberen pedig meghatottság vett erőt, ezébe jutott valami. Valami, a mi nem is volt olyan nagyon rég.

Előtte van még a kis fehér ház zöld salugattereivel s az ablakon belül egy szende, szőke leány, aki tisztá csengő hangon éneklé azt a dalt, míg ő a zongorán kíséri. S mikor véget ér a nóta, a leány szemébe köny szökik és ma-

guk sem tudják magyarázatát adni, hogy hogyan történik, de teje ott nyugszik a férfi vállán.

A másik nótát már ő parancsolja:

Darumadár gyere velem,
Szállj előttem daru, szállj.
Hulló csillag a szerelem,
Fáj a szívem, nagyon fáj.

Ha az a bűvös szemű asszony megkezdette felidézni a multat, folytassuk hát. Az ő nótája volt ez is. Ő énekelte, evvel várta a szerelmesét, a fakó poetát, ezen merengtek el egy egész délutánon át, nem is sejtve, milyen gyorsan mulik az idő, csak az estéli harang szavára rezzentek fel az ábrándvilágból.

Az asszony megütődik. Olyan mozdulatot tesz, mintha fel akarna ugrani az asztaltól, de a szeme csak ott jár a másiknál.

Az ura észre sem veszi, valami érdekes thémán vitatkozik éppen.

De ha kellemtlenül esik is az asszonynak az emlék, most már nem hagyja abban.

— Uracska, adjon csak egy bankót!

— Parancsoljon baba! — és odanyújtja a tárczát.

— Huzd el cigány azt a szomorú nótát, jó kedvem van ma.

S nyomban rákezd az új kedvre hangolt primás az asszony nótájára:

A faluban a legárvább én vagyok,
En fölöttem még a csillag sem ragyog.

S mikor belekezd a cigány a másodszori játszába, az asszony vele együtt éneklé: Ha majd egyszer künn nyugszom a pusztába...

A férfi ajkán odaát valami gunyos mosoly jelenik meg.

— Ez az asszony fel akarja hozni az egész multat! Tud ő olyanokat huzatni, hogy eláll a jó kedve.

Szeretlek én egyetlen egy virágom,
Szeretlek, mint senkit e nagy világon

A hatás csakugyan megvan, az asszony arca elborul és a férfin is meglátszik az emlékezés fájdalma.

Ismét új kép vonul szemei elé.

Gyönyörű májusi éjszaka volt, amikor bűn aludni, s a mikor minden elragadó, bűvös, mint az ezeregy éj tündéregéi.

Akkor huzatta ő a kis lány ablaka alatt, maga pedig odatámaszkodott egy fa törzséhez és dudolta magában a szövegét.

Mikor másodszor játszották, a nyitott ablakban megjelent egy tündér, fehér ruhában volt és sötét haja körül folyta gyönyörű nyakát, betakarta a bársony keblét.

Megfogódzott az ablak egyik szárnyában és úgy, bámult a csillagos éjszakába.

Ő meg odament hozzá és megfogta a kezét. Megcsókolta egyszer, kétszer, Isten tudja hány-szor és ott maradt akkor is, mikor a cigányok már elmentek.

Ki tudná azt elmondani, hogy mit beszéltek? Talán semmit. Fogták egymás kezét és a hogy összevillogott a két szempár, többet mondott az, mint megannyi beszéd.

S a mikor elváltak, ott érezte a tündér csókját másodszor is az ajkán.

Ant sem tudta, hogy ment haza? Tántorgott, mint a részeg, igen be volt csipve a világ legremekebb nektárjától, a csóktól.

S a boldog szerelmi napokban született meg az a másik nóta is, hogy:

A hivatalos melléklet 212. számával.

beri tökéletesedés nagy munkájától reánk háramlik.

Legyünk nemsokára még nagyobb, még erősb, még tökéletesebb tényezője az általános civilizációnak. Legyünk nemzet, amelyenről dicső Széchenyink állmodott!

HIREK.

Tájékoztató.

November 6. Városi közgyűlés.
November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskerekén.
Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskerekén Baurfélé házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők észére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** Torontálvármegye főispánja Schön József párdányi járási díjnokot párdányi járási irnokká kinevezte.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek r. t. város képviselőtestülete folyó évi november hó 6 án d. u. 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárja a városi főnöki, mérnöki és egy irnoki állás választás utján való betöltése.

— **Esküvő.** A napokban volt Lugoson az anyakönyvvezető előtt és a róm. kath. templomban Béke és József honvédőrnagy esküvője Rapp János pancsovai polgár szép leányával, Róza kisasszonnyal.

— **Az orczyfalvi választás — érvénytelen.** A „D. K.” írja. A délvidék egyetlen ellenzéki országgyűlési képviselője, Blaskovics Ferencz aligha jut be a parlamentbe. Konstatálta ugyanis, hogy Szathmáry Lajos kir. közjegyző, a ki az orczyfalvi választásnál mint választási elnök szerepelt, az 1874. évi 33. t. cz. 21. §-ában előírt esküt nem tette le, minél fogva működése nélkülözötte a törvényes alapot és így az egész választási eljárás semmis és érvénytelen. Ertesítésünk szerint az orczyfalvi országgyűlési választás ellen már a legközelebbi napokban szabályszerűen felszerelt petíciót nyújtanak be a képviselőház elnökségénél. A választás ez utójátéka előreláthatólag nagy szenzációt fog kelteni nemcsak a délvidéken, hanem az egész országban.

— **Halálozás.** Torontál Vásárhelyről jelentik, hogy ott a napokban hunyt el élete virágában, 21 éves korában Hirth Kálmán. A korán kiszemelt asszonyt, ki csak három éve élt férjével boldog házasságban, férjén kívül két apró gyermeke és nagyszámú rokonság gyászolja. Legyen könnyű felette a hant.

— **Degré Alajos** †. A magyar irodalomnak nagy halottja van. A régebbi elbeszélő gárda egyik sokat emlegetett és általában ösmert tagja, Degré Alajos meghalt. Élete és irói működése érdekesen harmonizálnak, mint ember s mint író egyaránt becsülettel állotta meg helyét, melyet a sors és tehetsége neki szánt. Az író Degré Alajos a hetvenes években élte legszebb napjait, ösmerte és szerette őt a közönség, még Jókai Mór mellett is, a ki fényes tehetségének legezbb kincseit ebben az időben szinte pazar bőkezűséggel ajándékozta a nemzetnek. Az ember Degré Alajos legszebb emlékei a szabadságharcba nyúlva vissza, hol becsületos, vitéz és derék szolgálatot tett, küzdött és szenvedett a hazáért. Bár megpróbálkozott a drámával is, legzebb sikereit a hosszabb elbeszélések írásával aratta. Ének előadása és francia eszpritéje, ügyes és hatásos bonyolítása, mesevezetése sok helyt sikerült fordulatai hamar népszerűvé tették műveit.

1820. január 6-án született Lippán, Temes megyében. Atyja francia emigráns volt, ki magyar leányt vett nőül és hazánkban telepedett le. Degré egészen magyar nevelésben részesült; iskoláit Aradon kezdte meg, Szegeden folytatta. 1842-ben Pesten jurátus lett és csakhamar szoros viszonyba lépett az akkori vezető ifjúsággal, az irókkal és költőkkel. Ez időbe esik első feltűnőbb szereplése is. Az ifjúság Kossuthnak fáklyásmenetet rendezett abból az alkalomból, hogy Bécből visszatért, hol Metternichnél volt értekezleten s jelíges levélkéik által pályázat utján választotta meg az ünnepi szónokot. A választás Degré Alajosra esett, hogy Kossuthot üdvözlölje. Tagja volt 1846-ban az úgynevezett tizek szövetségének, kik Petőfi Sándor vezetése alatt a szerkesztők önkénye ellen lázongtak. De kitűnő szerepe volt a márcziusi nagy napokban, s midőn a szabadságharc megkezdődött, egyike volt az elsőnek, kik karddal kezükben a csatárra mentek. A fegyverletétel után elbujdosott s jó ideig barangolt a bihari és békési pusztákon. Az amnesztia híre felment Pestre, ott azonban nem tűrték meg s az osztrák kormány Aradra internálta, hol több esztendeig maradt. Végre a fővárosba költözött véglegesen. Aztán hosszabb külföldi útra indult, majd hazatérve megnősült. 1870-ben Pest megye Vác kerületének lett országgyűlési képviselője. A rá következő ciklusban föllépett Nagy Abonyban, de megbukott. Azóta visszavonult egészen a nyilvános szerepléstől és az irodalomnak élt.

— **Hurczokodás.** Ismét mozgalmas a város. Nagybecskerek egyetlen hordára megindul s a butorszállító kocik megkezdik a döcögést.

Igyekvő kezek az ember feje alól már a kora reggeli órákban kiemelik a vánkost, a nap-számos asszonyok hozzá keszdeuk a tükröknek és képeknek „megpókháló-tilánításához”. Egy szóval forrong a város s élénk lesz az utca képe. Itt a fertály, itt van a legkellemetlenebb valami a világon: a hurczokodás, melyből két sütet fölér egy egyszerű leégéssel. Vékonnyabatos fiatal emberek is költözködnek. Hónak alá kapnak egy kis kutyut, másik kezükbe néhány könyvet és úgy mennek sietős léptekkel az új lakásba. A novemberi hurczokodás napja most ünnepnapra esett, természetesen tehát, hogy a hurczokodást csak másodikkán kezdték meg. Jelenleg nagyban költöznek az emberek mindenfelé. Az élénkés, lármát tart még néhány napig, azután ismét csend áll be.

— **A házi szarka.** Perjámosról írják, hogy Stefan Miklós ottani kereskedő nyomára jött annak, hogy üzletéből a legfinomabb posztóknak megmagyarázhatatlan módon lábuk akad. A napokban aztán az inasokat felállította, hogy figyelmeztessék az üzletet. Este csakugyan rájöttek, hogy a posztót és egyéb árukat Brankovics István kereskedősegéd dezsmálja meg. Egy a raktárban elhelyezett üres ládában temerdeket találtak, melyek a boltból kerültek ki. Brankovics, beismerte, hogy a lopást illetően már régóta üzi és hogy a lopott dolgokat eladogatta. A házi szarkát a nagy szent miklósi büntető bíróságnál feljelentették.

— **Parasztrágédia.** Popov Uros basahidi lakos már régen gyanakodott, hogy a felesége megcsalja. A faluban egyebeként nyílt titok volt, hogy az asszony szeretőket tart magának, egyedül — mint ez már történi szokott — a férj nem tudott róla semmit, csupán gyanakodott. Mihelyt pedig a gyanu tanyát ver a szívben, vége ott a nyugalomnak örökre. A férfi megszűnik becsülni az asszonyt, mert hiszen megaláztta már a gyanujával, s az asszony sem hagyhatja abba egyhamar a bűnös életmódot, mert hát olyan jól esik vétkezni. Popov Uros nem volt annyira gentleman, hogy kikötötte volna, ki a felesége szeretője, hogy azután megverekedjék vele, hanem elment a kocsmába inni. Ott nagy diadallal fogadták, mint rég nem látott pajtást; a ielkesedés pedig csak fokozódott, mikor Popov megrakatta az asztalt pálinkával. A szivességet szivességgel kell viszonzni s a jó barátok csakhamar felvilágosították Urost a felesége viselt dolgairól. Popovnak sem kellett több és úgy

Csak egy szép lány van a világon.

Az asszony esdő tekintetét vet a fiatal emberre. Szép szemé mintha azt mondaná: Ne tovább, nagyon fáj a keserű emlék, ugys szenvedtem érte, nagyon sok volt a keserűségtől, megadom inkább magam, nézd, én is meglágyultam, nem vagyok az a kőszívű kaczer teremés többé.

S elhuzatta az újabb nótát:

Keresem a boldogságot,
Hej, de sehol sem találok,
Tán megakadt egy bokorba,
Ott vár engem haldokolva.
Keresem a boldogságot,
Tüske bokron nem találok,
El van az már rég temetve,
A te puha két kezvedbe.

S a férfi csak folyton mosolyog gunyos ajakkal.

— Hajjanál, ugye? Hej, szenvedj te is. Bevallo, hogy boldogtalan vagy? Miért nem jutott ez korábban az eszedbe? Mért akarsz most gyónni? Hogy is mondja a nóta:

Ne gyónj nekem, minek gyónnál,
Alnokabb vagy a kígyónál,
Ne menteged rózsám magad,
Ilyen a lány, ilyen marad.

Szedjük csak elő az összes emlékeket, ha mindjárt le is roskadunk a sulya alatt. Emlékszel-e mikor egészen az enyém lettél? Egyedül voltunk a kis szalonban és zongoráztál.

Eppen bucsuzni jöttem s te azt mondtad, hogy játszunk együtt valamit, majd belekezdtedél vad erővel a nótaba, énekeltél is hozzá, de én csak a végét hallottam:

... Ne menj el, maradj itt,
Majd meglátod, jobb lesz itt,
Nem bírok a szívemmel.

A játék mind gyengébb lett, az egyik karomat a derekad köré fontam, te meg a nyakamba tetted a tiedet és egymásra borultunk. Szemembe néztél azokkal a bűvös szemekkel s

mikor forrongásba hozta ölébe mind a két tőnk verét, hogy elborult előttünk a világ, egymáson kívül mást se éreztünk; behunytad szemed, és lázasan pihegő kebledet odaszoritva az én szívemre, ugy mentünk át a mennyországba, mintha álmodtunk volna. S a szerelmi lázban csak azt susogta ajkad:

... Nem bírok a szívemmel.

Az asszony odaát könnyezni kezd.

Valami bánatosat, nagyon bánatosat akar huzatni, hogy hátha veszt az is odaát a ridegségtől! Lássuk, lesz-e eredménye? Lassan szól a nóta, csak a vége csendül fel fájoan, szomoruan:

— Szegény anyám, ha tudta volna,
Dehogy szült volna engemet.

— Ugy-e fáj? — mormogja a férfi. — Nekem is fáj, fáj mostan is, de akkor te csak kacagtal rajtam, s míg én csaknem bele pusztultam a legörjögőbb fájdalomba, te azalatt másnak karjai között pihentél, elfeledted a jó fiut, aki zokogva tépett otthon mindent össze tehetetlen dühében. Elmondom már a végét is. El akartam menni az esküvődre, hogy lássalak utóljára — mint leányt.

Alig birtam a lábamon állni, de nekem ott kellett lennem mégis.

Mikor megláttál — már nem kacagtal. Sápadság borította el a te örökké rózsás arczocskádat, felébredt benned egy pillanatra a jobb érzés, — de hiába, akkor már késő volt. Hanem azért megvesztegettem a cigányodat és mikor egy percire visszajött a kedved, a füledbe huzta a keserű — igaz nótát.

Szöke kis lány mért vagy olyan szomorú,
Hisz fejedem a menyasszony koszoru ...

S erre könnyes lett a szemed. Azt mondtad az uradnak, hogy rosszul vagy és visszavonultál.

Elküldtél utánam, azt irtad, hogy:

... Nem bírok a szívemmel ...

S én elmentem megtudni, vajjon mit akar még mondani az a szivtelen Szirén? Nagyon komikus voltál, édes, bár a pillanat felette komoly volt.

A nyakamba borultál és úgy kértél sirva, hogy hagyjalak el, ne zavarjam meg a családi boldogságot. Addig rimádkoltál, míg megígérttem, hogy elmegyek és nem találkozunk soha.

Az utolsó csók emléke jótékony derüt borít a férfi homlokára. Valami szelidség ömlék el az arczán, amitől bátrabb lesz az asszony is és remélni kezd egy percere.

Szálldogál a fecske,
De visszazsáll este
Fészkébe ...

A férfi szivébe könyörület száll. Hátha nem is olyan bűnös azaz asszony, mint a milyennek látszik! De hadd szenvedjen még egy kicsit.

Nem házasodom meg soha,
Nem leszek asszony boldója ...

Az asszony arca kiderül. Hála Istennek, csakhogy nem haragszik. Mutatja, hogy durczáskodni akar, de mikor felé mosolyog a férfi, öszszecsücsöríti a száját és egy vigyázatlan pillanatban csókot hány felé.

A társaság fölemelkedik és ép a magányos mellett halad el. Az asszony kiesed a hájból egy fehér szegfüt és leejti a földre épp előtte ...

Mikor másnap délelött tizenegy órakor a szobaleány azt jelentette, hogy Balajthy ur félórája várakozik künn, Bodorné ő nagysága haragosan ráírvallt:

— Szamár! mért nem vezetted be azonnal!

A további folytatást — úgy érzem — nem vagyok hivatva leírni, mert az beleavatkozás volna a mennyországba.

Bob.

rohant haza mint egy őrült. Otthon megragadta az asszonyt és addig ütötte, meg vagdosta a földre, míg a boldogtalan nő oszméletlenül terült el. Sérülései következtében másnapra meg is halt. Popovot átadták a nagykikindai ügyészségnek.

— **Második gimnázium Szegeden.** A kegyesrendiek városi gimnáziuma kevés a Szegedre érkező középiskolai tanulók befogadására, az állam következő egy második gimnáziumot állít fel. A második gimnáziumot telke fölött a tegnapi közgyűlés határozott a oly nagy telket ad át ingyen az államnak, mint azt Klamarik min. tanácsos kívánta. A gimnáziumnak 6 párhuzamos osztálya lesz. E hírrel kapcsolatban felemeljük, hogy Szeged a kegyesrendű tanárok s egyéb városi intézetek tanárainak a fizetését jelentékenyen fölemelte.

— **Az idei őszi divatot** különösen a prómek jellemzik, melyek talán már rég használtak oly nagy mennyiségben a változatosságban, mint az idén. A szövetszinek rendszerint sötétek a legkülönbözőbb árnyalatokban. A kabát rövid s testhez simuló, a mellén nyitott, a kabát szövétől elűtő világosabb betéttel, avagy mellénykével; kétféle széles hajtokával, melynek végei egy-egy nagy gombbal erősítettnek látszólag meg. Az ujjak a vállon ráncba lerakva s letűzve mérsékelt puffosak; kézfél alakban végződnek, hátrahajtván bársony díszszel s két gombbal. Az ilyen kabátok, a mi a formát illeti, mint derekuk is alkalmazhatók az alhoz; szövettől, bársonyból vagy selyemből hímzett, arannyal átszővött betéttel, akár teljesen testhez állóan, vagy mint a tavalyi idény kedvence: bőven, angolosan, hátul ránc nélkül. Az ilyen bársony derekuk már nehezebb toiletté darabok s az őszi időben nélkülözhetetlenek a kabátokat. Az aljak megmaradnak a régi alakban; legfeljebb alul szegélyeztetnek prémmel s ehhez aztán jól illik a próm-gallér, vagy legkülönbözőbb szőrme nyakdísz. Enyhébb napokon vállra vettnek az idei szezon speciálisai: a gallérok. A tavalyi divat megelégedett az egyszerű szövettalakkal, magas vagy lehajtott bársony nyakdíszszel; az idei csinosabb, élkelőbb. A kalapok nemezéből készültek, alacsonyok; keskeny fölfelé görbülő karimával s fekete toldással, vagy leginkább fehér bársony díszszel ellátva. Az őszi divat átmeneti csak; s mire az igazi hideg, a fagy, hó megérkezik, kiforr majd a tökéletes téli divat.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Temesvárról írják: Korumpik Jakab 62 éves favágó tegnap a jászsevári temető kápolnájának előcsarnokában föbe lőtte magát és rögtön meghalt. Vallási örjögés kergette az aggastyánt a halálba. Hozzájáruló már hetek óta észrevették, hogy az egyébkor józan gondolkodású férfi egészen megváltozott; folyton szidta a bűnös emberiséget, mely megérdemli, hogy tönkre menjen. Nem tetszett neki, hogy a pokolra szánt embertársai mégis örvendenek létüknek és elhatározta, hogy elköltözik ebből a bűnös világból. A kerül. orvos és a rendőr-biztos, kik megjelentek a helyszínén, konstataáltak, hogy a golyó balhalántékába hatolt be és azonnal halálát okozta.

Színház.

Quasimodo.

Hálás köszönetet mondunk Peterdy igazgatónak ez uton is, amiért megkímélt bennünket attól a siránkozástól, melyet más években e szent napon a molnár és az ő kedves gyermeke véghez vinni szoktak. Igen helyes volt Raupach köhécselő darabja helyett a romantikus iskola egyik már-már feledésbe ment termékét elővenni, hisz Halottak napján sirni szeretnek az emberek, s ezt épügy megtehetik Hugó Viktor e poétikus drámájában, melynek az a nagy előnye van a német temetői poézis felett, hogy nemcsak sirás, de cselekvény is van benne.

A szépszámu közönség igen hálásan fogadta a szép jellemelek tiszteletreméltó kijelentéseit s még a páholyokból is a méltatlankodás hangjai hallatszóttak, valahányszor a gonosz vérbíró elkövette egyikét galád tetteinek. Az erősen megrövidített czimszerepet Sárdy játszotta, azzal az intelligens felfogással és helyes mérséklettel, melyek e derék színész kiváló tulajdonait képezik. Daróczy Ilona megkapó realistikus vonásokkal játszotta a szerencsétlen anyát. Esmeralda hálás szerepében Tuboly Klementinnek nyílt alkalma magát legjobb oldaláról be-

mutatni. A tehetséges fiatal színész nő rekedtsége daczára teljesen érvényre emelte szerepe minden hatásos részletét. A tüntető elismerést, melyben a közönség nyílt színen és felvonások végén részesítette, ő is, mint a többi szereplő teljesen megérdemelte. Maszkban és játékban egyaránt kitűnő volt Peterdy mint vérbíró. Kalmár ügyesen játszotta Phoebust, ami annál csodálatosabb, mert minden szavát a sugó után mondta el. Dicséretet érdemel a rendezés is. A mi szegedyes viszonyainkból tegnap kellemesen ritt ki a cigánytábor szingazdag képe.

A megvert Noa.

Két uri ember találkozik Nagybecskerekben.

— H lottad, dr. Noa itt van Becskerekben?

— Hogyne, játszottam is vele!

— Nos, és?

— És én nyertem meg hat közül négy parthiet.

— Te, a kitűnő sakkistától?

— Bizony én, több szerencsém volt.

— Hogy lehet a sakkban szerencse?

— Ki beszél itt sakkról? Hiszen mi klabriászoztunk!

Legujabb hírek.

Rudolf trónörökös emlékezete.

Budapest, nov. 2. A király és a királyné ma reggeli 7 órakor a bécsi kapuczinusok kriptájába mentek és hosszabb ideig csendesesen imádkoztak Rudolf trónörökös, Miksa császár és Károly Lajos kir. herceg koporsóinál. A királyné virágkoszorút tett le Rudolf trónörökös koporsójára.

Ugron Gábor visszavonulása.

Budapest, nov. 2. Sima Ferencz a szentesi kerület jelöltje tudvalevőleg följajánlotta a jelöltséget Ugron Gábornak. Ugron azonban ezt az ajánlatot nem fogadja el és hazamegy, aszékelységbe gazdálkodni. Sima, mint a szentesi függetlenségi párt elnöke, megkérte Ugront, hogy visszavonulásának okát személyesen még a választás napja előtt a szentesi választókkal tudassa, mire Ugron Gábor értesítette Sima Ferenczet, hogy szerdán, november 4 én Szentésre érkezik.

Munkácsy — idegbeteg.

Budapest, november 2. Munkácsy Mihályról a Berlinben megjelenő Welt mai száma megdöbbentő hírt közöl. Azt írja ugyanis a nevezett lap, hogy a mester gyógyíthatatlan idegbajban szenved és már el is szállították volna egy párisi ideggyógyintézetbe.

Öngyilkos járásbíró.

Budapest, november 2. Unvogel József simontornyai járásbíró Budapestről haza akart utazni. Huzamosabb időt töltött most Budapesten a Schwarzer féle gyógyintézetben, hol idegbaj ellen kezelték és most, mivel állapotában javulás mutatkozott, kísérelve haza küldötték. Kísérője állítása szerint Rétszilás és Simontornya közt a folyosóra ment és onnan az 1004-es számu vonatra Simontornyán való megállása után a vonat tulsó oldalán kiszállt és e vonat kerekei alá vetette magát. Kísérője csakis Simontornya és Pinczehely közt vette észre Unvogel távollétét és nem találva a vonaton, vészfékkel megállította a vonatot. Keresték az eltűntet a vonaton, majd kísérője gyalog jött be az állomásra és kereste a beteget. Az elgázoltat Petres munkás találta meg a Rétszilás felőli széntiszítógödörben, mikor az 1042-es vonat után tisztítani ment. Az elgázolt akkor már meg volt halva.

Táviratok.

Mária Dorottya főhercegnő esküvője.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mária Dorottya főhercegnő és Lajos Fülöp orleansi herceg esküvőjére a portugál királyné ma reggel Bécsbe érkezett. Mint Bécsből telegrafálják, nagy ünnepélyességgel várják a többi vendégeket is, kik közül az aostai herceg és a hercegné ma este érkeznek meg.

A kiállítás bezárása.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ezredéves országos kiállításnak ünnepélyes bezárása ma déli 12 órakor történt meg. Fényes társaság gyűlt egybe, utóljára a kiállítás területén, hogy tanui legyenek a magyar nemzetre annyi dicsőséget hozott kiállítás berekesztésének. Ott voltak a kormány, az állami, megyei és városi, valamint a katonai hatóságoknak képviselői, számos méltóság, a kiállítás összes tényezői, csoportelnökök és biztosok, zsűritagok és nagyszámu közönség.

Schmidt József dr. miniszteri tanácsos és a kiállítás igazgatója beszédet intézett Dániel Ernő kereskedelmi miniszterhez, mint az országos bizottság elnökéhez, melyben ismertette az elért eredményeket, és a minisztert a kiállítás berekesztésére kérte fel. Dániel miniszter válaszában köszönetét nyilvánítja az összes tényezőknél buzgó közreműködésükért és miután eseteli az elért eredményeket, a kiállítást berekesztettnek nyilvánítja.

A kiállítás területe még a mai napon esti 9 óráig lesz nyitva, amidőn is katonazenés takaródó fejezi be a kiállítási területen félénven át tartott élénk életet.

Mai választások.

Budapest, november 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Vidombákon Schmiadt Károly, Szászhermányban pedig Bethlen András gróf szabadelvűek választattak meg képviselőkké.

Degré Alajos temetése.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délután ment végbe Degré Alajosnak, a jeles veterán írónak temetése, melyen óriási gyászoló közönség vett részt. Különösen nagy számmal jelentek meg az íróvilág tagjai, köztük az elhunyt jó barátai. A Kisfaludy- és Petőfi-társaság koszorukat helyezték a sirra.

Különös éjjeli párbaj.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Két tolnamegyei munkás, kik munkát nem kaptak, úgy akartak egymás életének végét vetni, hogy éjjel egymástól pár lépésnyire felállván, egyszerre egymásra lőttek. Mindkettő megsebesült, mire meggondolván a dolgot, a Rókus kórházig vándoroltak, a hol most ápolják őket.

Hirdetések.

17671. szám: ki. 896.

1025-1-1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1884. évi XVII. t. cz. 172. §-a értelmében az 1897. évre megválasztandó iparhatósági megbízottak választására jogosított helybeli kereskedők és iparosok összeállított névjegyzékei f. évi november hó 1—8-ig a városi I-ső jegyzői hivatalban közszemlére kitéve lesznek és hogy azok ellen a netáni felszólamlások f. évi november hó 10-ik napjáig e vár. tanács mint elsőfoku iparhatósághoz benyújtandók.

N.-Becsckerekben, 1896. évi október hó 30-án.

Dr. Perisits Zoltán,
vár. főjegyző, polgármester h.

